

การจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น: กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*

Providing Education at the Local Level: A Case Study of Tha Phra Municipal School, Mueang District, Khon Kaen Province

วีณา มะปะเต และกริชawat ไล่วัชรินทร์

Weena Mapate and Grichawat Lowatcharin

วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

College of Local Administration, Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: grichawat@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการ เงื่อนไขความสำเร็จ และปัญหาและอุปสรรคของการบริหาร และ 2) เสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษากรณีเดียวแบบองค์รวม โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 17 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาการจัดตั้งโรงเรียนเทศบาล เกิดจากความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เงื่อนไขความสำเร็จในการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นที่เห็นความสำคัญของการศึกษา และมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นให้มีคุณภาพ บุคลากรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน งบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลางและจากเทศบาล และสถานที่ตั้งที่อยู่ในเขตชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้แก่ ปัญหาในการยกระดับคุณภาพทางวิชาการ ปัญหาในการจัดการงบประมาณ และปัญหาเรื่องประสิทธิภาพในการบริหารงานทั่วไป

2. แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเทศบาลท่าพระ ได้แก่ การเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของบุคลากร ทั้งในด้านวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาท้องถิ่น; องค์การปกครองท้องถิ่น; โรงเรียนเทศบาล

*ได้รับบทความ: 2 ตุลาคม 2561; แก้ไขบทความ: 25 มิถุนายน 2565; ตอรับตีพิมพ์: 26 มิถุนายน 2565

Received: October 2, 2018; Revised: June 25, 2022; Accepted: June 26, 2022

Abstract

The current study aimed 1) to examine development, success conditions, and problems in the management of Tha Phra Municipal School in Mueang District, Khon Kaen Province, 2) It also aimed to provide a guideline for improving education quality of the school. A single-holistic case study design was employed with interviews of 17 key informants.

Findings reveal that:

1. The school was established because of the need and participation of local residents. Conditions conducive to its success include: local administrators who recognize the importance of education and want to provide quality education at the locality; faculty members who are encouraged to improve their knowledge and skills; financial support from the national and municipal governments; and prime location. The school, however, has confronted with several problems and obstructions in terms of academic excellence, financial planning and management, and general administration.
2. For better quality of education provision, the school should encourage and provide opportunities faculty members, as well as supporting staff members, to improve their related knowledge and skills.

Keywords: local education management; local government; municipal school

1. บทนำ

การศึกษาเป็นเสริมสร้างศักยภาพของประชาชน ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถและคุณธรรม ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาประเทศในการไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น และมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีกระบวนการในการเสริมสร้างศักยภาพของคนภายในประเทศ ดังนั้น รัฐบาลไทยจึงได้กำหนดแนวนโยบายในการปฏิรูประบบการศึกษาของชาติ มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีสิทธิ

จัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา 42 กำหนดให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อปท. และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริม อปท. ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย ได้มาตรฐานรวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาของ อปท. ด้วย

บทบัญญัติดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจ อันเป็นระบบการบริหาร

ประเทศที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจ ในการจัดการดูแลกิจการของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการแทบทุกอย่างกิจการ ที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแล ได้แก่ ระบบสาธารณสุข โภคการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตและทรัพย์สิน และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมส่วนกิจกรรมใหญ่ๆ สองอย่าง ที่รัฐบาลกลางควบคุมไว้เด็ดขาดคือ การทหารและการต่างประเทศ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการมีแผนในการถ่ายโอนอำนาจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ อบต. ที่มีศักยภาพ และมีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา และมีเงื่อนไขสำคัญที่ว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดยังขาดความพร้อม ให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการจัดการศึกษาแทนไปก่อน

ในปัจจุบันประเทศไทย มี อบต. จำนวน 7,852 แห่ง ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 76 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 5,333 แห่ง เทศบาล 2,441 กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และเมืองพัทยา 1 แห่ง (กรมการปกครองท้องถิ่น, 2560) อบต. มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของรัฐในด้านต่างๆ เช่น ด้านงบประมาณและทรัพย์สินด้านการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน ด้านการระดมผู้รู้ในชุมชนให้มีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน

ผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มี อบต. เป็นจำนวนไม่น้อย ที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น จนเป็นที่ยอมรับปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ

คือ ผู้บริหารของ อบต. เป็นผู้วิสัยทัศน์ และเห็นความสำคัญของการศึกษามีการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางการศึกษา อย่างไรก็ตามยังพบว่า อบต. ส่วนหนึ่งยังมีปัญหาการบริหารจัดการศึกษา เช่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาไม่เห็น นับจากมีการใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ในทุกๆ จังหวัดของประเทศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในส่วนของเทศบาล ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนที่สังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนมาจะเป็นโรงเรียน ในเขตพื้นที่รอบนอกที่ค่อนข้างจะขาดแคลน และมีความพร้อมในการจัดการศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนในเขตเมือง แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปในช่วง 3-4 ปี งบประมาณโรงเรียนที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนมาและการจัดตั้งเองกลับมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน และสามารถจัดการเรียนการสอนคุณภาพมากขึ้น ทั้งในด้านอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ ทางด้านการศึกษาบุคลากร ทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะครูอาจารย์ ทั้งนี้ เนื่องจากการสนับสนุนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่สถานศึกษาในสังกัด อย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพิ่มขึ้นโดยจะเห็นได้จากตัวเลขการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับต่างๆ ของนักเรียนจากโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มสูงขึ้น

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าการศึกษาเพื่อการวิจัย เรื่อง การจัดการศึกษาท้องถิ่นของโรงเรียนเทศบาลท่าพระอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยมีการศึกษาโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การกำกับของเทศบาลที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนดูแลครอบคลุมทั้ง 10 ชุมชน ในการทราบถึงผลของการจัดการศึกษาของเทศบาลตำบลท่าพระตลอดถึงปัญหาข้อเสนอแนะทางออกของปัญหาที่ดีเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปบูรณาการกับองค์กรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการ เงื่อนไขความสำเร็จ และปัญหาและอุปสรรคของการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อแนวทางในการปรับปรุงการบริหารและพัฒนาการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลท่าพระ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research methodology) โดยใช้การออกแบบวิจัย (Research design) แบบกรณีศึกษากรณีเดียวแบบองค์รวม (Holistic single case study) โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนทั้งสิ้น 17 คน คือ นายกเทศมนตรีเทศบาลท่าพระ ปลัดเทศบาลท่าพระ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลท่าพระ นักวิชาการศึกษา คณะครูบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทศบาลท่าพระและ

ผู้อำนวยการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่อยู่ในเขตเทศบาลท่าพระ

สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยจำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35 เพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 65 ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 65 ระดับศึกษาปริญญาโทจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29 สูงกว่าปริญญาโท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลา 0-5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ระยะเวลา 6-10 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 94

4. สรุปผลการวิจัย

1. พัฒนาการของโรงเรียนเทศบาลท่าพระ พบว่า การก่อตั้ง โรงเรียนเทศบาลท่าพระ เกิดจากปัญหา และความต้องการของประชาชน ที่ต้องการให้เทศบาลจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนตัวอำเภอเมืองขอนแก่น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีทางเลือกในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครอง ประกอบกับจากบัญญัติของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพสามารถที่จะจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารเทศบาลจึงเปลี่ยนแนวทางในการจัดการศึกษา โดยการจัด

ตั้งโรงเรียนขึ้นเอง เพื่อเป็นทางเลือกด้านคุณภาพ การศึกษาและลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองในการ ส่งบุตรหลานเข้าไปเรียนในโรงเรียนในตัวเมือง อำเภอ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประหยัดเวลาในการเดินทางส่งผลให้สุขภาพของ นักเรียนมีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ การ จัดการศึกษาโรงเรียนเน้นการพัฒนาคุณภาพของ บุตรหลานให้พร้อมสำหรับพัฒนาและการแข่งขัน ในด้านวิชาการในอนาคต โดยมีเงื่อนไขของความ สำเร็จของโรงเรียนที่สามารถก้าวผ่านจุดของการ ที่นักเรียนมีจำนวนลดลงทุกปีดังเช่น โรงเรียนที่ สังกัดกระทรวงศึกษา

2. เงื่อนไขความสำเร็จของการจัดการ ศึกษาท้องถิ่น เงื่อนไขที่ทำการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลท่าพระเกิดความสำเร็จในการ จัดการศึกษา มีดังต่อไปนี้

2.1 การสนับสนุนเชิงนโยบายโรงเรียน เทศบาลท่าพระ จัดการศึกษาโดยเน้นการกระจาย อำนาจ มีการพัฒนาด้านศึกษาที่รากฐานในการ พัฒนาความเจริญก้าวหน้าในด้านๆ ซึ่งสามารถ ตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเกิดจากการพัฒนาการ ศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีจิตสำนึกหวงแหนในท้องถิ่น ดังตัวอย่าง ของเทศบาลท่าพระที่ได้รับการสนับสนุนจากกรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และได้รับงบประมาณ สนับสนุนเพิ่มเติมจากเทศบาลในการเสนอ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน อาทิเช่น การปรับปรุงสภาพแวดล้อม การจัดบรรยากาศให้ น่าเรียน การจัดให้ห้องเรียนพิเศษด้านทักษะทาง

ภาษา โดยในขณะที่โรงเรียนสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการในพื้นที่ ที่อยู่เขตเทศบาลไม่มีเด็กจาก ในเขตเทศบาล เข้าเรียนเพียงเด็กจากนอกเทศบาล เท่านั้น และมีจำนวนไม่มาก จึงทำให้ภาพรวมเกิด การสูญเสียงบประมาณจำนวนมาก โดยเน้นการ บริหารจัดการศึกษา ให้มีการจัดการศึกษาอย่างมี คุณภาพ และทั่วถึงมุ่งสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต และเตรียมคนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง การให้บริการชุมชน ทั้งในด้านวิชาการ และกิจกรรมต่างๆ จัดการศึกษา สนองความต้องการของท้องถิ่น ด้วยการระดม ทรัพยากรด้านต่างๆ เช่น หน่วยงานองค์กรภาค เอกชน ห้างร้าน บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาครู และบุคลากร ทางการศึกษา ให้มีวิสัยทัศน์ มีความรอบรู้ก้าวหน้า เทคโนโลยี และการปฏิรูปการศึกษา การแสดงถึง ศักยภาพในการจัดการศึกษาของเทศบาล ส่งเสริม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการ พัฒนาการจัดการศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้น ฐาน ดังเช่นบทสัมภาษณ์ของครูในโรงเรียนเทศบาล ท่าพระ “ การบูรณาการประชาชนในท้องถิ่นที่มี ความรู้ในแต่ละด้าน มาให้ความรู้กับนักเรียนในการ จัดการเรียนสอนชั่วโมงปราชญ์ชาวบ้าน ”

2.2 บุคลากร ด้านการบริหารงาน บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนทางด้านการสอน และฝ่ายสนับสนุนด้านการสอน เจ้าหน้าที่ ธุรการ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี บุคลากรด้าน ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเองด้านการศึกษา ยกกระดับเข้ารับการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี หลักสูตรด้านการศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียน

การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยรวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน ได้ใช้หลักการบริหารการนำโรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ดังเช่นบทสัมภาษณ์ของบุคลากรสายการสอน

2.3 งบประมาณได้รับการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา งบประมาณรายหัวและงบด้านบุคลากร สรุปรจากการศึกษานั้น โดยงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่ปี 2557-2560 มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยคิดจากงบประมาณรายหัว ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียน ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย จากจำนวนนักเรียนที่มีปริมาณจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกชั้นเรียน และงบประมาณจัดสรรจากเทศบาลในพัฒนาการศึกษาอีกด้วย (Tha Phra Municipal School, 2016) ผู้บริหารเทศบาลตำบลท่าพระกล่าวว่า “งบประมาณส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรจากส่วนกลาง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นประเภทเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียน ค่าเสื้อผ้า) และเทศบาลที่เป็นฝ่ายสนับสนุนในด้านการพัฒนาการศึกษาในส่วนของกิจกรรมหรือโครงการท้องถิ่น”

2.4 สถานที่ ปัจจัยแห่งความสำเร็จอีกประการหนึ่ง คือ สถานที่ตั้ง โรงเรียนเทศบาลท่าพระตั้งอยู่อยู่ในชุมชน ทำให้ช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ปกครอง ในส่งบุตรหลานเข้าเรียนในตัวเมือง และความปลอดภัยในการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียนผู้ปกครองที่มารับส่งอีกด้วย

2.5 ปัญหาและอุปสรรค

1) ด้านการบริหารงานวิชาการในการบริหารงานโรงเรียนปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการคือบุคลากรทางการศึกษาที่มีความชำนาญของโรงเรียนในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโรงเรียนเทศบาลท่าพระ ยังไม่เพียงพอกับปริมาณงานในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนเทศบาลท่าพระประสบปัญหาด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ การวางแผนงานด้านงบประมาณ บางครั้งไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่วางไว้เนื่องจากนโยบายของผู้บริหารมีการเปลี่ยนแปลง ประกอบกับการบริหารจัดการตามความต้องการที่ต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายต่างๆ

3) ด้านการบริหารงานทั่วไปโรงเรียนเทศบาลท่าพระประสบปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป คือ การบริหารโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ระบบของงานการทำงานซ้ำซ้อนผิดพลาด การสั่งงานของผู้บริหารไม่ชัดเจนและขาดวิสัยทัศน์ร่วมในการทำงาน

5. อภิปรายผลการวิจัย

การจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลท่าพระเริ่มต้นจากการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นใหม่และได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน จนเกินเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่ปี 2557 โดยมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปีแรกและปีต่อๆ มา รวมทั้งเด็กในเขตเทศบาลมีเข้ามาเรียน

ตั้งแต่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลท่าพระเข้ามาเรียนถึงร้อยละ 100 เกิดจากนโยบายการจัดการศึกษา ที่มีที่มาจากความต้องการของประชาชน โดยแท้จริง เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมด้านคุณภาพการศึกษาของบุตรหลานซึ่งเป็นอนาคตของเทศบาล และเพื่อลดรายจ่าย ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานของประชาชนในเขตเทศบาล และในการดำเนินงานนั้นประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มคิดคือกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี และในระหว่างการดำเนินการเทศบาลนั้นได้ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารความก้าวหน้าของโครงการในการจัดตั้งโรงเรียนเป็นระยะ โดยการแจ้งประชาชนสัมพันธ์ให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินการหรือการประชุมประชาคมในการขอพื้นที่เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่ม เพื่อรองรับการจำนวนนักเรียนที่เพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี

สิ่งเหล่านี้ทำให้เรื่องราวของโรงเรียนเทศบาลอยู่ในความคิดและความทรงจำของประชาชนอยู่เสมอและประชาชนยังรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของในโรงเรียนแห่งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของมนีรัตน์ ราญมีชัย และพา อักษรเสือ (2552, หน้า 71-89) เรื่อง การจัดตั้งโรงเรียนของเทศบาลหนองแก เป็นความต้องการของประชาชนโดยแท้จริง การจัดตั้งโรงเรียนเทศบาลได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการเงื่อนไขของการสำเร็จด้านนโยบายการจัดการศึกษา ด้านสถานที่ตั้ง ด้านวิชาการผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนที่มีการเพิ่มขึ้นและด้านงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกศนภา ลือดารา (2556, หน้า 145-158) เรื่อง สถานที่ด้านศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ

โรงเรียนในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงานวิชาการการบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่ามีประสิทธิภาพรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานโรงเรียนที่ได้รับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าด้านการบริหารงานงบประมาณมีปัญหาเรื่องการจัดสรรงบประมาณและกฎระเบียบเกี่ยวกับงบประมาณที่มีความไม่เท่าเทียมกันด้านการบริหารงานทั่วไปมีปัญหาเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาในระบบฐานข้อมูลส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและเรื่องของการจัดการศึกษาที่ให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยมีสอดคล้องกับงานการศึกษาวิจัยของพระครูปลัดอาทิตย วิสุทธิญาณเมธี (มุงฝอยกลาง) (2557) เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลตาจั่นอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นโยบายด้านการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลตาจั่น อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา คือ 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการจัดการศึกษา 2) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่ม 3) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาโดยประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา 4) สนับสนุนอาหารกลางวันและนมให้กับเด็กนักเรียนอย่างทั่วถึง และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาพปัญหา พบว่า องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีปัญหาด้านการขาดแคลนหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร การผลิตสื่อ การจัดการเรียนการสอน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านวิชาการขาดแคลนงบประมาณการจัดสรรยังมีความล่าช้า ไม่เป็นธรรมและไม่ตรงกับความต้องการ

ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นโรงเรียนเทศบาลท่าพระได้นำหลักการบริหารเอากลยุทธ์สร้างความแตกต่าง (Porter, 1980) เข้ามาใช้ อาทิ นโยบายเรียนฟรีที่ให้มากกว่า ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการที่อิงสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ด้านบุคลากรที่มีคุณวุฒิ รวมถึงความได้เปรียบทางด้านแหล่งข้อมูลและภารกิจสนับสนุนอื่นๆ กลยุทธ์เช่นนี้ทำให้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนเทศบาลท่าพระโดดเด่น และมีความแตกต่างที่เหนือกว่าโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่อยู่ในเขตเทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียง ผู้ปกครองจึงเกิดความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนเทศบาลน่าจะมีคุณภาพที่ดีกว่า บุตรหลานน่าจะได้รับความรู้และพัฒนาการที่ดีกว่าและยังมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำมากกว่า จึงตัดสินใจนำบุตรหลานเข้าสมัครเรียนในโรงเรียนเทศบาลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด อบท. ควรเสนอกรอบแนวคิดแผนงานและมาตรการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกลุ่มเป้าหมายหลัก

ส่งเสริมการรวมตัวเป็นกลุ่มองค์กรหรือเครือข่าย รวมทั้งให้การสนับสนุนทางเทคนิควิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.2 นโยบายการกระจายอำนาจด้านการศึกษาสู่ท้องถิ่นของประเทศไทยโดยการถ่ายโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานลงสู่ อบท. ที่ผ่านมามีปัญหาขึ้นมากมาย อันเนื่องมาจากไม่มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ อบท. ที่จะรับโอนและไม่ได้มีการทำความเข้าใจแก่บุคลากรทางการศึกษาที่จะเป็นฝ่ายโอนปัจจุบันนโยบายการกระจายอำนาจด้านการศึกษาสู่ท้องถิ่นของประเทศไทยจึงยังไม่มี ความก้าวหน้าเท่าที่ควร กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ควรเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบท. ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านโครงสร้างและอัตรากำลังและด้านการสนับสนุนงบประมาณ

1.3 กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดทิศทาง นโยบายและขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาสู่ อบท. ทั้งด้านงบประมาณสถานที่ บุคลากรรวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของบุคลากรให้ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยการศักยภาพของเทศบาลตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการเพื่อแก้ปัญหา การบริหารจัดการศึกษาควรได้รับการแก้ไขที่เป็นรูปธรรม และสามารถตอบสนองถึงการใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นได้

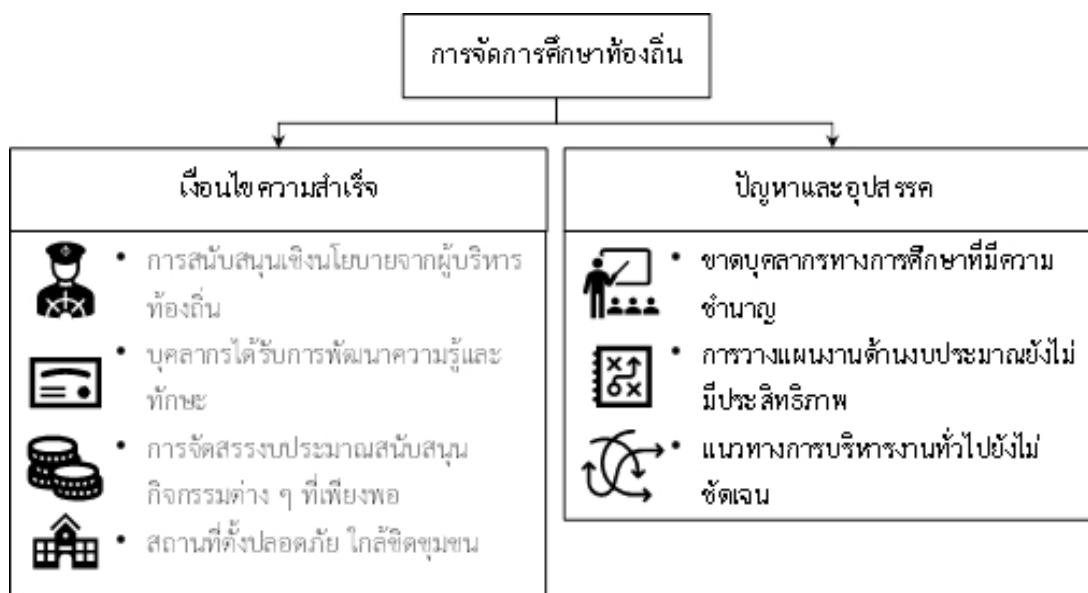
2.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการแก้ไขบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น: กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ทำให้ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระยะ

ที่ผ่านมา โดยพบว่าโรงเรียนของเทศบาลจะดำเนินการไปได้ด้วยดีหากได้รับการสนับสนุนเงินโยกย้าย และงบประมาณจากผู้บริหารท้องถิ่น แต่ในขณะเดียวกันโรงเรียนของเทศบาลก็ต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังแสดงในภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครองท้องถิ่น. (2560). จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. เข้าถึงได้จาก <http://www.dla.go.th/work/abt/summarize.jsp>
- เกศนภา ลือดารา. (2556). ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี. วารสารบริหารธุรกิจ ราชชมงคลธัญบุรี, 8(1), 145-158.
- พระครูปลัดอาทิตยวงษ์ วิสุทธานันท์ (ม่งฝอยกลาง). (2557). การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- มณีรัตน์ ราญมีชัย และพา อักษรเสื่อ. (2552.) การจัดการศึกษาของเทศบาลตำบลหนองแก. *วารสารบริหารท้องถิ่น*, 2(2), 71-89.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น*. (รายงานการวิจัย) กรุงเทพฯ: สภาการศึกษา.
- Porter, M. E. (1980). *Competitive strategy: Techniques for analyzing industries and competitors*. New York: Free Press.